

Anno

M a h i a s w e e f a
tshetrpad'smitais gads

1869.

Nº 1 lihds 52.

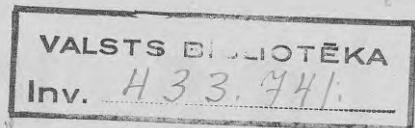
R i h g ā,

drikkehts un dabbujams pee bilschu- un grahmatu-drikketaja Ernst Plates,
pee Pehtera basnizas.

433741

1954

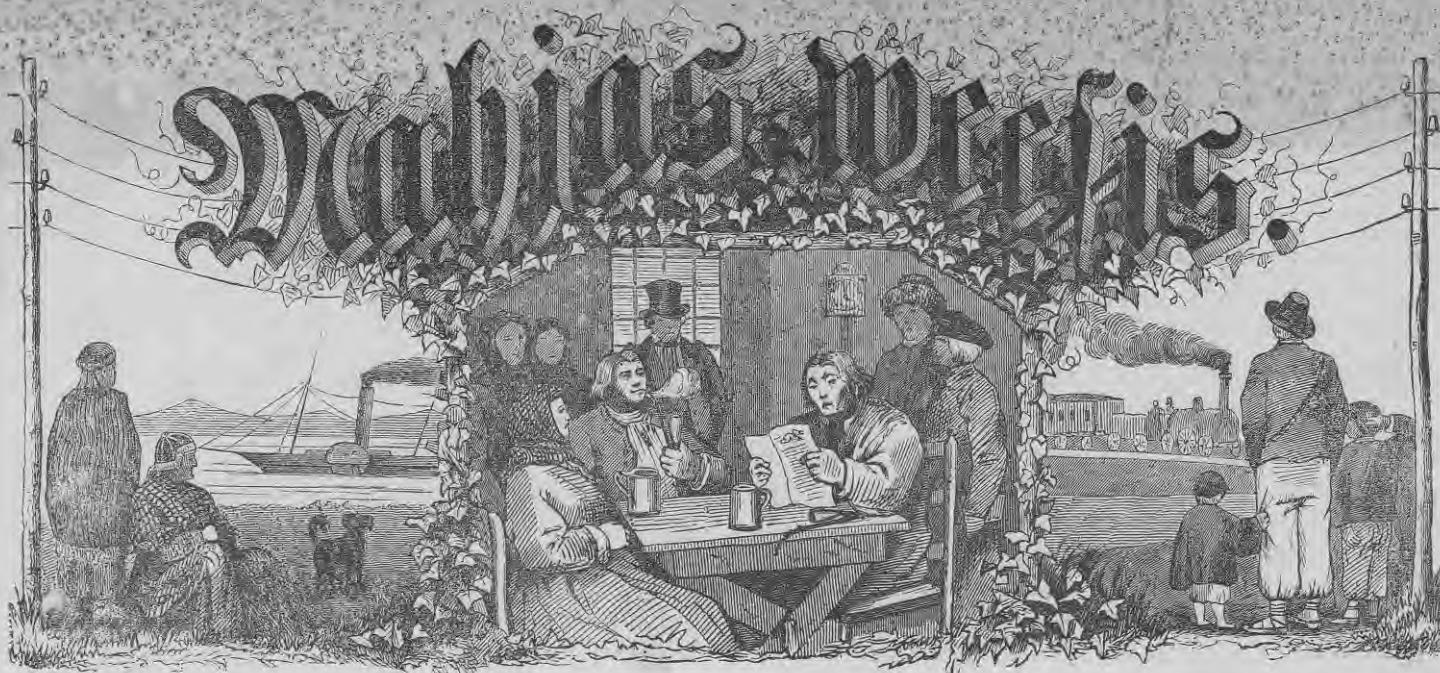

V

No cenzures atvēlēts.

Rīga, 16. Decembris 1869.

Nº 1.

Pirmdeerà 6. (18.) Janwar

1869.

Uf januu 1869to gaddu.

Jannam gaddam preeksch'fahrt wassam raihs,
Preezigi mehs winnu ſweitschi,
Wahrteem pukku frohns preeksch'a raihs,
Preezigi zurr wineem eegah'schi.

Tauna gadda farrogs wizzinajahs,
Kur ar felta rakstu rakstichts stahw:
„Ko wiſch neſſihs — ſinuah tew uelkahjahs,
Preeku — behdas — diſhwibn un na hw.“

Vanlateem wiſch neſſihs leſſes braſchias,
Meitahm kahsu frohns, gredſenüs;
Behrneem, uerahtneem arr' riſkſtes aſchias,
Vuſcheem lihgawinas — wainagus.

Dascham preekus, dascham behdas raihs,
Dascham uſliks gruhtu naſtu neſt,
Daschu mihlu raddu naſwe raihs,
Daschu dabbuhs kappa falna weſt!

Lai irr bijis — ta wehl buhs ſcho gaddn,
Ko mums atneſſihs, mehs neſinnam.
Lai til Deewu turram mehs par waddu,
Un ko dabbuſim, lai pateizam. —

Augſtais Deews til ſinn, kas warr mums derreht,
Do, kas derrigs, lai mums tad preeſch'kīr,
Jannu gaddu ſahkoht grībbau uſ to zerreht,
Luhgt, lai muhſu waddons, paſihgs irr.

Lai tad ehrſchi arr' garr zellu tihtohs,
Lai arr' fuhras, gruhtas buhtu deeninas,
Jeb mums preeka pukku zella vihtohs,
Sinnam: naht no Tehwa rohzinäs.

Staiga weſſels, brahl', nu zellu ſawu
Schinni janua, ſahktu gaddina,
Lai tas tewi wedd zurr pukku grānu,
Krohne tewi zella gallina!

E. F. Schönberg.

Rahdita s.

Üs jaunu 1869to gaddu.

Gelfsemmes finnas. No Nihgas: d'selsu-zetta tilts us Leeluppi gattaws. No Pehterburgas d'selsu-zetta enemfchana. No Turkestanas: andeles derriba ar Buchareem.

Ahrsemmes finnas. Jaikmas pahr seemetneeki un deen'widdneeku fabeedrofchanohs. No Briffelos: Belgijas krohnaprinsis wehl flim. No Chstreiku walstes: Galizija Wahzsemmeeli nomettahs us d'shw. No Nohmas: fa pahwests bahtizjeesa runnajis pahr Spaneefcheem un pahr Italijsk tehnau. No Greeki un Turku walstehm: abbas walstes rikkojahs us laru — konferenze.

Zittas jaunas finnas. No Ahrsemmes: Dachadas finnas. No Keepajas: Kahds te laiks seemas esa lumä.

Debla feera. Padohms deeneineekem. Timkins, Kinkins un Gimkins.

Peelikumä. Mihlestiba irr stiipa fa nahve. Taure un Switpi.

Gelfchsemmes finnas.

No Nihgas, 1mä Janvar. Lihds schim Nihgas-Jelgawas d'selsu-zetta brauzejeem pee Leeluppes bij japaakawejahs tapehz, fa pahr Leeluppi tik tas pagaidu tilts ween bija, pahr ko ar leelo maschini smagguma dehk, newarreja pahri braukt un bij tadeht katrureis pee pahri-braufschanas tahs maschinas jeb lokmotives jayahrmaina. Taggad tas ihstais d'selses tilts pahr Leeluppi irr palizzis gattaws un schinnis deenäas eefahsfchoht pa to pahri braukt; ar to kawekka atmeschanu nu zeffch pa 15 minutehm agrak buhs gallä. Wai tad nu naw wehrt braukt?! Nedj, nu pagallam tee laiki, kad 4 stundas waijadseja kawetees zettä un kad tew arri jo nohtiga buhtu steigfchanahs. — Zerrjam drohfschi, fa nu to d'selsu-zettu arri tahtak taisihs un tadeht sché Nihga jau sahk ismekleht, furrä weeta buhtu labbaki, to fenn jau nidohtamu paleekamu tiltu pahr daugawu buhweht. Diwas weetas par tahn derrigahm preefch ta tilta irr apsihmetas un nu tak weena par to ihsto janofassa. Pirma irr taisni pahr daugawu no tahs weetas, kur no pilsfehtas poste isbrauz, us to weetu pahrdaugawä, kur pahrbrauzamahs damp-laiwas pa seemu teek paglabbatas. Ohtra weeta irr tahtak us augfchu pahr Sakk-fallu pahri, kas gan buhtu labs strehfis tahtak no Jelgawas d'selsu-zetta, bet zaur ko fuggeem paliktu tas labbums, lihds pat prezzi-schkuh-neem jeb bujahneem braukt.

No Pehterburgas. Stahsta, fa waldischana us kahdu laiku buhs mittetees doht to brihwibu, d'selsu-zettus buhweht. — Tee d'selsu-zetti Kreewu semme, ko beedribas buhwejuschas, effoht no 1mä Januar lihds 1mo Oktober 1868 eenehmufchi naudas 33 mill. 848,699 rub. 60 $\frac{1}{2}$ kap., tur pretti 1867tä gaddä pa to paschu laiku eenehmufchi 27 mill. 998,807 rubl. 1 kap.

No Turkestanas raksta pahr to, fa Kreewu waldischana ar Bucharas waldischanu notaifjuhse andeles beedribu. Taggad wisseem Kreewu semmes pawalstneekeem brihw pa wissu Bucharas walsti andelet, wissas turrenes pilsfehtas andeles palihgus turreht un bes kahdas kibbeles zaur Bucharu reisohit us zittu waldisneeki semmehm. Par Kreewu prezzehm jamafsa 2 $\frac{1}{2}$ prozentes muitas no prezzes wehrtibas, lai gan lihds schim tik Muamedaneefcheem

ween bij tik masa ta tasse un zittu tizzibü kohpmannem waijadseja 5 un Kreewem daudfreis 10, ir mairak prozentes bij jamafsa. Bucharas waldisneeks jeb emirs pats uñehmeees pahr to galwoht, fa Kreewu kohpmannem pascheem un winau prezzehm buhfschoht pilniga drohfschiba winaa walste. Tahda pat kontrasi effoht notaistia arri ar Kokondas fahnu.

Ahrsemmes finnas.

No Wahzsemmes. Ka wissa Wahzsemme, seemetneeki un deen'widdneeki wehl narv ihsta bee-dribä kohpä fabeedrofjusches, — pahr to daschadas winaas buhtu usrahdamas. Bet deesgan buhs, kad fakkam, fa tahs walstes paschas laikam jau buhtu fabeedrofjusches, kad zittas ahrsemmeju walstes ar fa-wem padohmeem te nebuhtu zettä. Ihpaschi, fa jau finnam, Franzija irr tas leelakais schkehrfis, tam hail, fa Wahzsemme nepaleek par leelu un par stipru faimianu winaat, fa wairs nedrihftetu nefahdä laikä tai sawas duhres rahdiht. Chstreiki arr tahdai fabeedrofchanai irr prettineeki, tapehz, fa winaus tai heedribä negribb peenemt, laikam tadeht, fa Chstreiku walstes no dauds masakahm walstehm salikta kohpä, kur dauds un daschadas tautas, kas nekad weena ar ohtru newarr faderreht un weenadi kihwejahs gan paschas sawä starpä, gan arri ar sawu waldischanu un t. pr. Rupat pagahjuscha gaddä Pruhfchu un Badenes walstes sawä starpä norun-najuishas un notaifjuishas tik to, fa abbeju walstu pawalstneezi warr tahs ohtras walstes deenestös eestahtees, fa tas katram labbaki un derrigaki isteekahs. Jefschu schi notaifjuhchana jau waffarä heedribas augstai teefai us apstiprinashanu nidohta un tas laiks drihs buhs klah, kad schi notaifjuhchana buhs spehla, tad tomehr taggad ittin fa pahr kahdu leelu nelaimi Franzijas un Englandes awises pahr scho fabeedrofchanohs fazehluschas leelu trohfsni un fleeds, fa seemetneeki effoht sawas rohbeschas jau pahr-kahpuschi, effoht jau pahrgahjuschi ar sawu heedribu pahri pahr Main-uppi. Winneem tahs dohmas, la nu jau pawiffam fabeedrojotees seemetneeki ar deen'widdneekem kohpä. Sinnams, fa seemetneeki zaur sawahm awisehm teem atkal atbildeja un peerahdiya, fa winni ar scho norunnu zittu neko negribboht is-darriht, fa tik scho abbeju walstu pawalstneekeem weeglumu sawä d'shwes buhfschana fagahdaht. — Arri tad jau wissi faimini azzis plahitiha, kad grabfs Bismarks pa jaunu gaddu bij gahjis Sakkfchu keh-ninu apmekleht, kas gan jau peederr pee seemetneeki heedribas un Sakkfchu wehstneekam waijadsejis Parisë Franzijas wezzakajam ministeram issfaidroht, fa grabfs Bismarks ne-effoht nekahdas walstu darifchanas deht us Drehdeni nahzis. Grabfs Bismarks, fa seemela heedribas kanzleris, effoht tikkai nahzis kehninam, kas arr' pee seemela heedribas peederroht, laimi wehleht un wisch to effoht darrijis tad, kad zittu walstu un Pruhfchu wehstneeki fa-

was laimes-wehleschanas kehninam jau bijuschi nedewuschhi. Ka Chstreiki arr us to strihdi laufabs, to warr sapraast no ta, ka Ungari atteitufuchi: winneem pahr to nekas nekaifchoht, kad Bruhfchi gribboht pahr Maines-uppi pahri eet, winni to nebuhschoht no sawa saweenooschanahs darba kaweht, winneem pee ta ne-effoht nekahda skahde, kas Wahzsemme noteef.

No Brisseles. Belgijas galwas-pilsfehtas, ralsta ta: Muhfu kehnisch jauna gadda deenā schoreis nemas nefanehma laimes-wehletajus, ka gan ilgaddā eeraddums, jo trohna-prinzis wehl arveen gauschi wahisch. Bik tas jauneklis sawā ilgā un grubtā slimmibā pazeetigs, pahr to gan gauschi jabrihnojahs. Kehnisch pats no tahm behdahm irr pa 10 libds 15 gaddeem wezzaks palizzis, — tahds sliks isflattahs, ka gruht to pasht, winsch mas ween no slimneeka gultas astahjahs nohst.

No Chstreiku walstes. Galizija jo deenas jo wairak eenahkoht Wahzsemneeki, ihpaschi Bruhfchi, kas tur gruntes pehrkoht un us paleekamu dñshwi ectaisotees; effoht jau kahdas 70 kwadrat-juhdses Wahzeesch Galizija eenehmuschi. Turrenes eedishwotaji effoht fuhtri, semmi freeti kohtp un tadeht sweschineeki til weegli tur warrejuschii ewestees. Bet nu Pohki, Galizijas eedishwotaji un Wahzeeschii shvvee eenaidneeki, effoht kohti nikni, ka schee winneem blakkam nomettotees us dñshwi, bet te neko darriht! — Fahspa pilsfehtas fasarme triju-lungu deenas wakkarā notizzis breamigs stikkis, pee ka laikam schnabbis tas wainigais. Bijuschi tur saldati no usaru pulka un no ulanu pulka. Un ka jau swehftu wakkarā, gaddijuschees tur tschigganu musikanti. Ulani tuhlin pagehrejuschii, lai musikanti usspehlejohht Pohku majurku; bet usareem tas nepatizzis, ka Pohku danzi buhs spehleht un fahkuschi tadeht ar ulaneem kihwetees ar mahrdeem til tahl, ka wairs newarrejuschii walditees un usari fahkuschi ar sohbinneem un pistolehm strahdaht. Ulaneem erohtschii nebijuschi tuhlin pee rohtas, bet pehzak dabbujuschii sawus pihtus un tad til zirstees, durtees un schaupees ka niknee swehri, kamehr no fasarmes tikkuschi sehta. Pehzak atsfrehjis ulanu palkawneeks, bet fakarsuschii swehri ir winna halsi wairs now dñrdejuschii. Wehslak tam isdewahs tohs isfchikt un kas tad nu hija? 2 usari pee nahwes falauti, 1 noschauts un 11 stipri eewainoti. Sakautohs nodewa spittali un zittus farra-teefai us fohtu.

No Rohmas. 21mā Dezember pahwests turrejis klussu basniz-teefu, kur tas bahrgi runnajis pahr to Spaneschii dumpi. Winsch fazzijis, ka dumpis effoht iszehlees tikkai no tahs masakahs, nemeerigahs pawalstneeku dallas, kas to leelumu peepeschii effoht pahrlaigajuschii un fabaidijuschii, un tad sawu ihsteno waldischanu no trohna (walstibas frehsla) nogruhdouschi. Tad runnajis, ka Spaneschii tauta effoht laudis, kas mihtojoht wissu pebz fahrtas dar-

riht, bet tee nemeerigee, tee effoht waldischanas un tizzibas eenaidneeki. Tad ruhlti schehlojahs pahr to, ka ar lammaschanahm un apfmeeklu gahnti preesteri un augstizeenigee bislapi, ka waijati tee daschadi tizzibas ordeni (tizzibas klasses) un t. pr. Tad wissus basniz-teefas beedrus usfubbinajis Deewu luhgt, ka tas kaunums drihs nostahtohs un ka Spanija atkal tiktu atdohta saweem ihsteem waldineekeem un tizzibai. Tad wehl fazzijis: „Wehl man jums, mihti brahli, japeeminn weena leeta, ko gan labbaki derretu fluffu turreht. Sardinijas kehnisch (tas irr Wiktors Emanuels, ko pahwests nelad par Italijas kehninu nesauz) irr sawu gohdu til tahl aismirfis, ka preefsch diweem flepkaneeem schehlastibu luhdsis. Tas kehnisch, kas diwu preesteru flepka-was nemas par wainigeem neturreja, tas kehnisch, kam ne grafcha naudas nebij preefsch teem apflihkuscheem Italijas augschypusse, bet kas spehja gan 5000 frankus doht kahda flepkanwa atraiknei, tas kehnisch, ko mehs sawās luhgschanas Deewam pa-wehlaam, luhds schehlastibu preefsch tahdeem, kas to gruhtako fohtu nopolnijuschii.“ — Teiz, ka dauds kardinateem tahda runna ne-effoht patikkuse.

No Spanijas. No wissahm tahm sianahm, kas no turrenes nahk, jadohma, ka, ja tee tautas weetneeki jeb Kortes drihs sawu darbu ne-eefahls un neisspreedihs, fohtu waldischanu buhs eezelt, tad atkal dumpis warrehs iszeltees, jo republikaneeschi jeb brihv-walstneeki pahr dauds ildejotees un waldischanai stipri ween jafargoht, ka tur dumpis jau neisspruhl. Parijsneeki jau daudsina, ka Madride iktatru deen' bihstotees no dumpja. Wehl dauds schahdas un tahdas sianas no turrenes daudsina, kur arr dauds melli starpa.

No Greeku- un Turku walstehm. Ka jaunu wezzu gaddu beidoht, ta arri scho jauno eefahfoht, awises wissas mallas pahr scho strihdi ween wairak spreesch un treez. Wissas sianas naw weenadas; zittas teiz, ka konferenze gan to isgahdafoht, ka meers palitschoht; zittas atkal fakka, ka karschs buhschoht, jo Greeki arr taisotees us farra Turleem pretti; winni sawu armiju sawedobht us rohbeschahm un jau eefahkuschi jaunus rekrusches nemt; gribboht 50,000 farra-wihrus us farru gat-tawus taisht. Zittā weetā atkal Greeki paschi ralsta, ka winni rohbeschas mas ween apfargatas un zittā aprinki nekahdu farra-wihružne-effoht un paschas ohstas effoht neapsargatas; — arri — wissas walstibas naudas-sahdes effoht tuftschas. Gan waldischan effoht wehlejuse 100 millionus drakmu leeneht, bet kur tad lai to naudu sadennoh? Greeki arr islaidouschi pasluddinaschanu, ar ko sawus firdigohs brabtus usaizina, lai fazettahs sawam wezzu wezzajam eenaidneekam pretti eet, jo tas atkal us winneem effoht palizzis nikns un gribboht winnus ispohstiht un t. pr. Turku sultans, ka jau sinnam, tapat tafahs us pakat-lahjahm un tad zitti waldisneeki to

gribboht pahrunnaht, lai jel apdohmajoh, kas pee ibsta meera vajadfigs, tad wiisch atbildoh: lai wehl parahdoht ohtru tahdu waldischanu, kas til ilgi un tik pazeetigi nahburgu kaitinaschanas un nedarbus panessuse, fa wiisch effoht panessis. Us tahdu wiisi jau nekur un nekad wairs newarroht buht drohscha dsihwe kaimian starpā. Kad Greeku waldischanas newarroht sawus pawalstneekus sawaldbit, ko tad wiisch warroht darriht? Greekeem tak arr effoht sawi likkumi un pehz 127ta strahpes likkuma effoht nahwes-fohds nospreests tahdeem, kas bes waldischanas wehleschanas derroht salbatus, — fa pehz tad nekohpjoht sawus likkumus? Tä nu weens dsen-nahs peerahdiht sawu taisnibu un ohtris atkal sawu, weeni fakkahs peekahpjotees un ohtri tapat, bet tak newarr bes isschlöhrejoom, woi bes farra galla tilt. Tapat arri tahs daschadas zittas Eiropas waldischanas, zittas aistahw Turkus, zittas arri Greekus; bet wehl nesinn, woi kahdas weeneem jeb ohtreem palihgå eetu, kad karsch iszeltohs. Netruhfst starp winnahm arri to Turku draugu, kas greisi flattahs us Kreewu semmi, eedohmadamas, ka Kreewu semme, warroht buht, Greekeem palihgå eetu, jebshu Kreewu semme ne ar puisswahrdi to naw minnejuse. Tä nu wehl tahs leetas tur stahw un wiissi flattahs un gaida us to konferenzi, kas tur iszulfschoht. Schi konferenze tad nu sinnamä terminä jau effoht eefahfushehs un drihs buhschoht galla; bet Greeku wehst-neekam naw bewuhschi tahs paschas brihwibas un wallas tai konferenzē, kas Turku wehstneekam gan brihm. Kapehz tä? Bittu walstu waldischanas sinnu laiduschas us Greeku- un Turku-waldischanahm, lai pawissam meerä paleekoh pa to laiku, kamehr konferenze teekoh turreta. — Pahr Kandiju wehl newarr skaidri saprast: Turku sinnas stabsta, ka tur wiiss dumpis beigts un pehdige waddoni Turkeem padewuschees, zittas sinnas atkal fakka, ka wehl ne-effoht wis beigts.

Zittas jaunas sūnos.

No Kursemmes. Wez-Sahtes semmes-kohpchanas skohlā, pee Tukumas, Kursemme, effoht taggad 13 mahzelli mahzibā, no kurreem 9 par Durgeem 1869 tiks pahrlauschinati un pehz 2 gaddu mahzibas islaisti, un jauni weetā nemti. — Kursemme effoht tahs jaufakahs, ar gudru sinnu taisitas mahjas fungu kalpeem tais pagastos: Semmitē, Uppes-muischā, Jaunpille, Salla-muischā, Ohsol-muischā, Grentschōs, Jaunaja muischā un wehl zittas weetās. — Ap Jelgawu, Dobbeli un Tukumu effoht tik labbi frohna fa muisch-neeku pagastos faimneeku mahjas, kas beidsamōs gaddos jaunas taisitas, tahs staltahs. — Jelgawa ta us Sallo-muischu par mahzitaju aishgahjuscha Schaacka weetā effoht lithoschinnigs palihga mahzitaju Wahzu rihta-mahzitajam par pilsehta Wahzu draudses mahzitaju ishvelehts Gustav Seesemann. — Altjaunotas tizzibas svehtkōs (19. Oktō-

beri) irr Bulkaisch u jaunais pagasta skohlas nams eswehitihts, kur lihds 1000 zilveki kohpā sanahkuchi un labdi 40 dseedataji us balsihm dseefmas dseedajuschi. Bulkaischu leelskungs firsts Liewen un wiina waldisbas fungus barons v. Behrs arri klah bijuschi pee eswehitihschanas. — Mahzitajs eswehitihschanas- runnā israhdijs, fa Deewa wahrdi un Evangeliju ms effoht draudses dahrgaka manta, un fa scho dahrgu mantu kriitigā skohla atrohnoht. — n —

Wehl no Kursemmes. Leepajas avisestabsta, fa dauds lautini no tahs pusses, kas eedohmajuhschees Kreewu semme weeglu un baggatu dsihwi useet, wairak kalpi un waktineeki, Novembera mehnescha heigās pulkeem no Jelgawas atkal pahreisojuschi mahjās. Nabbagi tee sawu labbumu probjam eedami par lehtu matšu pahrdewuschi, taggad irr tuffchi. — Tai paschā Novembera mehnesi kahdā naakti mescha-saglis noschahvis Pohpes meschafungu, kam pakat palikka gaspascha ar fescheem nepeauguscheem behrneem; slepkawa arr effoht fakerts. Tai paschā widdū effaht fakerts negants sirgu-saglis, kas jau 15 reis sadis; taggad tas nodohts teesahm.

No Leepajas pusses, tai 24. Dezemberi 1868. Gefahkumā rāhdijahs, fa seema buhs stipra un pahhwiga; bet nu redsam, ta tä nebuhs wis. — 13. Novemberi gan falla 10 grāhdes; bet 25tā atkal bija 5 gr. Siltums un pēhkon. Dezemberis eefakahs ar masu fallu; bet widdū bija leetainas, lehnas deenas un mas sineega un Wahzu arraju fakkams wahrds tä skann: „Dezemberi, kad lehns un lihst, tad seema zeeta nebuhs ihst.“ — Kad tik muhsu kohichi eesehluscheem rūdīscheem ne-eetu grubti tahdu nepastahwigu un leetainu seemu turredami. Warr Deews pehz svehtkeem arri labbaku seemu doht! Wiina sinnas un gahdaschana irr allasschin gudra un labba un spehs arri muhsu wahju tizzibit stiprināht un rūdīschus labbi ismittināht seemā. — n —

Jautakahs sūnos.

No Orenburgas. Weena 100 kameelu leela karrwane ar kohwillas un sihda prezzi no Bucharas nahdamate atmahluse.

No Vibnes. Telegrāss tē atmehis tahdu sinnu, ta tapat ta dumpineeku waldischana fa arri dumpineeki Kandijas falla Turku waldischanai padewuschees.

No Italijs. Italijs deenmiddus gubbernijas dašas weetās dumpis pazehlees, tapehz fa jaunu nodohschnu waldischana uslukuse. Kad dumpineekem wiina maldishanu skaidri parahdija, tad palikka attal meerā.

No Paribes. Stahsta, fa tahs waldischanas, kas konferenzi turr, wiiss effoht weenā prahā un fa Greeku un Turku waldischanas effoht meerigas us fadereschchanohs.

No Konstantinopeles raksta, fa melli ween effoht, kad fakoh, fa Kandijas falla wehl dumpis plohsotees. Pascha leela dumpineeku waddona Petropulaka dehls ar sawu pulku effoht Turku teesahm padeweess.

No Lissabones raksta, fa wiiss ministeri no ammata atteikuschees un tehnisch wiina atteikchanohs peenehmis.

De hla feewa.

(Auerbach).)

I.

Bija jaufa pawaffaras deena. Pa schauro teku, kas zaur rudsu tihrumu wedda, jaunellis meitu fassika. Abbi apstahjabs. Preeks bija, scho pahri apstattiht. Jaunellis bija spehka, meita bija sfai-stuma bilde. Winsch garsch, stiprs, plezzigs. Winna fmuidra, ar sillahm sohbgalla azzim un ar heeseem d'selstaineem matteem.

Meita laipnigi metta ar azzim. Puissis ta ka wedamees tai rohku sneedsa.

Labb' deen', Jurr! kas tewim kait? Schodeen manna d'simfchanas deena un tu mannim ne labbu laimi newehle?"

"Tawa d'simfchanas deena? Ja, sinnams, tu wissflaistakā gadda laikā eft d'simmusi. Bet rohses arri durr."

"Kurram tad esmu duhrus?"

"Mannai mahtei sirdi effi eeduhrus."

"Neeki!" ta meita.

"Nefalki wis: „neeki!“ — ta puissis --- Warr-buht nemas wairs nesinni, fo effi darrijusi?"

Meita neko nefazzija.

"Nu, tad tewim stahstischu," — ta jaunellis — "Tu wakkar muhsu fmehde effi bijusi un sawu fchüümü effi atderusi. Mannu mahti ohträ kam-barī redsedama effi fazzijusi: „Ta wezza bahba trihs fohlus no mannim lai paleek attahku!" Un wehl daschus zittus tahdus neklaejigus wahrdus effi run-najusi. Wai tad ne-effi atsfahrtusi, ta ta manna mahte bija? Sakk' tak: „ne!"

"Ne!"

"Bet kad winna tewim fazzija: „Es tewim weh-leju, ta sawa wezzumā arri ta tohpi isnerrota!" — tad tak effi mannajusi, ta ta manna mahte bija? Winna gan sinnams irr frohyla un pee ohglu ne-schanas neweens jan ne-ispuischkojabs. Bet kad tu wianu effi pasinnusu — lam tad pee winnas ne-effi peegahjusi un ne-effi fazzijusi: „peedohdat, ta tik ap-lam esmu runnajusi?"

"Mannim us to nebij labs prahts."

"Un kad winna us tewim dußmiga pasikkusi — fo tad tu effi darrijusi? Tu effi fazzijusi, lai win-nai tabaka schauzeenu dohdoht. Tu labprahrt grib-boht redseht, ta tahds putnu heedellis sfchaudefchoht un turklaht wehl effi fmehjusi!"

"Nu mannim gan! Lays spredikis irr pardauds garsch. Es wehl nebiju sinnajusi, ta par mahzitaju effi palizzis. Es fméiju, kur gribbu un kad gribbu un par kurru gribbu. Dohd ruhmes! Laid' man-ni garam!"

Jurris stahjabs pee massas un Rohsiti laida garram eet!"

Winna gahja un Jurris dohmigs tai pakat sfat-tija. Winsch zerreja, ta Rohsiti tak weenreis atpal-

kat flattischotees un fazzischoht: „Ne-effi launs us mannim!"

Bet nekà. Rohsiti aigahja un neweenu paschu reis atpakkat neatskattijabs. Jurris garra redseja winnas waigu un ta paßmehjabs, pee fewis doh-madama: „Es gan sinnu, ta mannim pakat sfat-tees un ta mannim labprahrt pakat sfreetu, jo es esmu ta sfista Rohsiti."

Un taisniba gan! sfista winna bija, ta Rohsiti ta laikam rohste. Un winna to arri itt labbi fin-naja, ta sfista effoht.

Rohsiti turklaht arri bij darbiga, lai gan lauka darbu nestrahda. Bet pee schuhfchanas winna bij meistarene. Kä winna patti, ta arri winnas sfüh-iums bij sfista.

Rohsiti tehys, mahte jan fenn bij mirruschi. Winna pee wezzas raddinezes d'sihwoja. Zitti win-nai padohmu bij dewuschi, lai us pilsechtu ejohht, tur winnai laime selfchoht. Bet winnai labbat pa-tikkabs, zeemä palift un te ta sfista no wiffahm meitahm buht. Turklaht arri kallejs Jurris pehz winnas prezzeja. Un Jurris tai gauschi patikka.

Jurris bij wezzas atrafnas weenigs dehls. Mahte gan bij nespehziga un frohyla, bet to mehr wehl stipri strahda. Winna ta algadse deeneja fmehde, kur Jurris par selli bija.

Jurra mahtei tas no pascha eesahluma nebij pa-tizzis, ta dehls to Rohsiti gribbeja apprezzebt. Winna deesgan dehlam newarreja isskaidroht, zik nelaimigs palikkchoht, ja tahdu sfista feewu nemchoht, kurrat 7 reis par deenu effoht jasafka, zik sfista ta effoht. Gan winsch to peedishwoschoht, zik reebigi winnam buhfchoht, kad wissi feewu ween apbrishofchoht. Taggad Rohsiti par launu zilweku gan wehl ne-warroht nosault, bet winna tak wissu pasauli issob-bojohht. Un kas tad warroht sinnah, kahds tau-nums no tahs wehl warroht issprukt?"

Jurris sinnams par tahdu runnachanu nebehda, lai gan sawu mahti ta labjhabs mihloja un gohdaja.

Bet nu Rohsiti Jurra mahti tihscham bij kaitina-jusi un mahte rohlas pazeldama dehlu luhsda, ne mahtes deht, bet fewis pascha deht, lai Rohsiti par feewu neenmohht.

"Lahda meita, kas wihra mahti nezeeni, arri pa-schu wihrui nezeenih," ta mahte. "Kad kahdu-reis fo darrisi, kas tai nepatihk, jeb kad wahisch pa-lissi, tad tuhslit no tewim atrafes un par tewi ne-behdahs!"

Jurris gan darbojabs, mahti apmeerinah. Bet winnam ne-isdewahs. Wakkara winsch ilgak palikkma hija, nekà zitteem wakkareem mehdsu darriht. Winsch arween zerreja, ta Rohsiti nahfschoht un no mahtes peedohfchanu luhschoht. Jurris stipri apnehmahs, agrak pee Rohsites ne-eet un agrak winna nemas ne-usskattih, pirms Rohsiti patti no fewis peedohfchanu luhschoht. Jo tas effoht winnas peenahkums.

Bet kad winsch gaidija un gaidija, bet parwelti

gaibija, tad dohmaja, ka Rohsite warrbuht weena patti negribboht nahkt. Winnam laikam gaidoht, ka loi wiansch to pawaddohht pee mahtes.

Un rikti! wiansch aistezzeja pee Rohsites. Schi jau bij sinnajusi, ka Turras ilgu laiku bes winnas newarreschoht buht. Kad Turras atkal par to sahla runnahnt, ka Rohsite winna mahti apbehdinajusi, tad Rohsite winnam luhds, lai jel weenreis meeru mettoht ar to wezzo nejehdfigo pasalku. Wai Rohsitei warrbuht bij apburfchanas spehks? Laikam gan. Jo Turras pee bruhtes drihs palikkla preezigs un laimigs.

Turras gan sinnams stipri ween pagehreja, lai Rohsitei tik weenu paschu reis ween eijoht pee mahtes un lai peedohfchanu luhdssoht.

Bet Rohsitee pee ta pastahweja, ka to nedarrischoht. „Bet ja es nu no tewim atstahjohs?“ ta Turras. „Par to mannim nau bailes!“ ta Rohsite.

Un winnai arri bij pilna taifniba.

Turras mahtes duftmas newarreja panest un melodams mahti eemeerinaja. Prohti wiansch mahtei sinnu dewa, ka Rohsite no winnas tubkstoschreis pee-dohfchanu luhdssoht; Rohsitei tik ween labprahrt pee winnas negribboht nahkt. Mahte tadeht pee Rohsites lai eijoht. Gan tad redsefchoht, zil labba ta Rohsite effoht.

Rohsitei aikal wiansch fazzija, kahds labs prahts mahtei prett Rohsiti effoht.

Mahte teefham arri paklausija un pee Rohsites gahja. „Es tewim peedohdu un peedohdi arri mannim, ka tewim esmu wehlejusi, ka sawa wezzumā arri ta tohpi nerrota, ka manni effi nerrojusi.“

„Labbi, labbi!“ Tahda bij wissa Rohsites atbildesthana.

Bet kad wezzite winnai rohku pasneedsa, tad schi likahs to wehrā nenemmoht un jo ahtral schüa.

„Skaista gan effi,“ — ta wezzite fazzija — „tas katram ja-apleezina. Wai tewim ko drihsstu fazzih?“

„Kam tad ne?“ ta Rohsite.

„Skatt, es nekad ne-esmu skaista bijusi, bet es to mehr warru dohmaht, ka tas irr,“ ta wezzite.

„Tä? Un ka tad tas irr?“ ta Rohsite.

Tahds skaistums par preeku waijaga buht, par leelu preeku. Bet ja weenumehr peeminnesi, ka skaista effi, tad tewim labbi newarr skaistes, jo tu no zitteem arween par to ko gaidisi, ka skaista effi.“

Rohsite arween fazzija: „Ja, gan! Labbi, labbi!“

Bet kad wezzite bij aissgahjusi, tad Rohsite speegeli skattija, apsweizinajahs un par fewi paschu preezajahs.

Kuddeni Turras un Rohsite basniza tilka usfaulti.

Kad pasihstamee Turras mahtei laimi wehleja, tad winna pateiza ar galvu mesdama, bet ne wahrdi nefazzija. Neabbadsite wehl behdigaka buhtu bijusi, ja buhtu sinnajusi, ka Rohsite us to pastahwejusi, lai Turras mahte aiseijoht un lai dñihwojohht pee mahfas nahburgu zeemā. Bet Turras Rohsitei bij is-skaidrojis, ka to nekad netauschoht un ka no mahtes

neschkirschotees, pirms nahwe to schkirschchoht, kamehr heidsoht Rohsite ar meeru bij palikkusi.

Skaistaku pahri zeemineki wehl nebij redsefchoht ka Turras un Rohsiti. Kahsu deenā wiss bij preezigs. Tik ween Turras mahte pee kahsu meelasta neweenu lummosu ne-ehda. Kad wakkara puiskhi un meitas sahla danzoht, tad winna faktā sehdeja un maises gabbalu ehda, ko is keschas nehma. —

II.

Nu Turras bij ta wissfskaistaka seema wissā apgabbala. Kā kreetnu darbineku meistars Turras arween bij zeenijis, bet nu Turras strahdaja ar diwkahrtigu spehku un ar diwkahrtigu preeku.

Bet mahte dehslam suhdseja, ka Rohsite tai par neko nepateizoht, ko schi darroht; schi tak strahdajoht ka klpone. Rohsite leekotees apdeenetees, itt kā Deens winnu us to effoht raddijis.

Turras mahti eepreezinaja, ka Rohsite pee schuhfchanas muddiga effoht un tadeht par fainmeezibū nebehdajohht. Bet mahte pee ta pastahweja: Rohsite tak weenreis warroht fazzih: „pareisi, mahte!“ jeb: „to labbi effat darrijuschi!“ Mahte no tahm doh-mahm arri newarreja atkautes, ka winna Rohsitee reebiga effoht.

„Es bishstohs, es bishstohs,“ — ta winna schehlojabs — „tava seewa nepaliks labba un mihssta, pirms kahdureis leela nelaime tai usbruht. Bet ja winnai nelaime usfriht, tad jau arri tewim tas krusts janess.“

Weena leeta ihpaschi Turras firdi ehda. Kad winni us kahdu gohdu jeb us kahdeem fwehltkeem tilka luhgti, tad Rohsite netahwa, lai mahte lihds eijoht.

Tä gads pagahja. Mahte schehlojabs un Rohsite schehlojabs un Turras eepreezinaja ir fewi, ir winnus, ka wiss palikkshoht labbaks, ka tik ween behrns buhschoht mahja.

Tomehr Turras zerriba nepeepildijahs. Rohsite turpretti arween skarbaka un skarbaka prett mahti palikkla. Schi heidsoht dehslam fazzija, ka gribboht prohweht, pee mahfas dñihwoht. Bet dehls fewai par to neko lai neteizoht, ka mahte prohm gribboht. Jo ja atpakkat nahkoht, tad tai wehl gruhtaka dñihwe buhschoht.

Turras to apsoblija un preeks un lihgsmiiba valdija Turras mahjina, kamehr mahte nebij mahja un Turras farahwahs, kad seewa fazzija:

„Tä mehs arween warretu dñihwoht, ja tava mahte wairs nebuhtu.“

Tas Turras gauschi firdi sahpeja un wiansch fasserojees fewai teiza, ka mahte laikam gan atpakkat wairs nenahfschoht.

Bet pee mahfas Turras mahtei nemas nepatikka. Pehz kahdahm deenahm jau winna atpakkat nahza.

Turras mahti apsweizinaja ar leelu preeku un see-

wai peelohdinaja, lai mahtei neseeloht wis manniht, ko winsch feewai teizis, prohti, ka mahte laikam atpa-fat nenahloht.

(Us preefschu wehl.)

Padohms deenestneekem.

Laudis taggad dauds schehlojahs par gruheem laikeem, ne tahdi ween, kas lahga negribb strahdaht, bet arri tahdi, kas gan labprah strahdatu, tomehr darbu un nopolnu neatrohn. Ihpaschi wezzeem un slimmeem eet gruhti. Jo kad arri draudsehm jagahda par saweem nabbageem, tad tomehr jau wiffeeem newarr palihdscht. Muhsu Rihgā irr dauds nammi, fur tahdi, kas wairs naw maisep pelnitaji, paspahri, siltumu un mäisi dabbu; — irr arri dauds lähdes, no kurrähm zitti katrä mehnesi sawu dasku dabbu skaidrä naudā. Tomehr nabbagu mahjas irr allasch pilnas, un dascham labbam ilgi ja-gaida, kamehr tur fahdu weetinu atrohn, un no nabbagu lähdehm arri ne ifkatrs ko warr dabbuht, un zits ar to, ko dabbu, nemas newarr pahrtift. Tadeht dascham wezzam zilwelam jawelkahs pa eelahn un jaflaudsina pee lauschu durwim, lai tik to maisep teesu dabbu. Bet schehlastibas dahwanas luhtees irr gruhta leeta; ubbaga maise naw salda maise.

Tomehr dauds irr paschi wainigi, ka wezzuma gaddos tohs truhkums un nabhadfiba speesch. Jauni un spehzigi buhdami, isschkehrd aplam to, ko pelnijuschi, falpo daschadeem grehkeem, ar ko sawas mantas isputtina, sawu weffelibu maita, — un padohdahs flinkumam un lepnibai. Dauds us to ne doh-mah t nedohma, ka rohkas ne allasch buhs muddigas un stipras, ka arri laiks nahks, fur wairs newarrehs strahdaht. Netti ween fahds gahda par to, ka wezzuma warretu atpuhstees no darbeem un sawu mäisiti chst bes behdahm. Un tak dauds par to warretu gahdaht.

Muhsu Rihgā jau preefsch fahdeem 13 gaddeem irr cezelta deenestneeku palihdsibas lähde. Daschureis luhdse un skubbinaja, lai pee schahs lähdes peebeedrojahs, — a. ri Mahjas weesis to irr darrijis. Tomehr mas bij to, kas schim labbam padohmam palkausija. Kä effam dsirdejuschi, schim brihscham fahdi 70 zilwei pree deenestneeku palihdsibas lähdes peederr, kas katru gaddu sawu rubli mäfsa; bet arri 56 zilwei schai laikä dabbu palihdsibu no schahs lähdes. Schogaddo' tik 4 zilwei ween no jauna irr peemeldejuschees un palikkuschi par lähdes beedreem. To nu ifkatrs warr atsicht, ka tahdā wihsé leels labbums newarr nahkt lähdes beedreem. Jo lähdes waldineeki schogaddo' nabbageem irr ismakkuschi 1033 rubt., tas irr zitteem 24, bet zitteem arri tik 12 rublus ween. Wairs katram nabbagam nespahje kä lihds schim 24 rublus pa gaddu mäfsaht, tapehj, ka pawissam tik bij fanehmuschi 116 rubt. 70 kap; un ka nedrihft to nau-

das krabjumu, kas no schehligem labdarritajeem preefsch 13 gaddeem fagahdahts, isputtinaht. — Osird arri, ka gandrihs tahdi ween no jauna pemeldahs, kas jau wezzi, un kas, kad fahdus gaddus irr mäfsajuschi, — tulih luhds palihdsibu no lähdes. Bet woi gan pilns maks nepalisku arri tuffchs, kad tik isnaemtu ween, un nelo neliktu eelfchā?

Kad tadeht gribb, lai deenestneeku palihdsibas lähde wehl ilgu laiku leela ku labbumu nabbageem, wezzeem un slimmeem padarra, tad ihpaschi jauneem zilwekeem buhtu japaleek par beedreem.

Schai seemas svehlfu laikä nu dauds deenestneeku ne sawu lohni ween buhs dabbujuschi, bet arri daschas dahwanas klah. Taggad daudseem wehl buhtu masa leeta, lähde eepirktees. Kas nu pat ween eegahjis deeneesta, woi 5 gaddus deenejis pee fungeem, tam tik puftrublis jamassa no pirma galla, lai paleef par lähdes beedri, un bes tam ifkatru gaddu weens rublis. Kad pahri par 5 gaddeem, lihds 10 gaddeem deenejis, tad jamett pufstetu rubli u. t. p. Skaidrakas finnas par schi lahti ifkatrs warr atraft tanni grahmatinā, kam wirsraksts: "Likkumi Rihgas deenestneeku palihdsibas lähdei."

Ar labbu finnu par schi leetu atkal taggad effam runnajuschi. Bittä laikä, kad rohkas irr tuffchs, tad muhsu wahrdeem weetas nebuhu bijis. Bet taggad rohkas wehl nebuhu tuffchs. Berrejam tadeht, ka tahdi, kas par schi lahti warrbuht nelo naw finnajuschi, muhsu paslubbinafchanai palkausihs, few pascheem par labbu, un ka peemeldees par lähdes beedreem, ko Rihgas rahtuhsi katrä mehnesi, gan 1mā gan 16tā datumā (kad tik nebuhu svehdeenas woi svehfti) no pehzpuffdeenas peezös warr darriht.

*

Timkins, Kimkins un Zimkins.

Timkins. Tahdu kehwi, kä manni, lai pa-fause wehl ohtru mekle; es no Schoukeem lihds Schag-gareem par 5 deenahm kä swilpeht no swilpeju un puttus wehl ne manniht nemanniha.

Kimkins. Oi, oi Timkine! woi tas fahdes leeles brihnumes? es us svezze-deene us Tahniske tirge wezze klibbe Leische klopehrsele bije nodingejes un ar to es lihds Mattise deene us Baufse tirge kä ar eisenbahne noschahwe, ratte nemas netiske pee semme.

Zimkins. Ko Juhs abbe mulde, tas wiss gluse neefes; es no Jelgawe lihds Rihge esme brauzes par pufsstunde laike — to zitte laike es gahje ar speekem eeks rohjem un paunem un tellahdinem un putre-grahpitem un pahtera fulsem us muggurem.

A. A. G. E.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No zensures atwehlehts.

Rihgā, 3. Januar 1869.

Mihlestiba irr stipra fā nahwe.

(Stat. Nr. 48.)

3.

Berline, itt fā wiffas leelakās pilsschātās, lauti-neem tāhds eeraddums, fa pilsschētneeki fwēhtdeena us semmehm eet un tur papreezajahs. Arri Mahrzis ar saweem beedreem tā mehdsa darriht. Weenā fwēhtdeena winsch tā satikka weenu jaunu, skaitu un turflaht gohdigu meitu, Annette wahrdā. Schi meitina gan sinnams winnam labpatikka. Bet fā winnas deht to foħlischanu buhtu aismirfis, ko Stihni bija dewis, us to winsch ne dohmaht nedohmaja. Jo Stihnes bilde winna firdi dsiħwōja un tadeht Annettei zittu mihlestibu newarreja wehleht fā braħta mihlestibu. Ur Annette bij zittadi. Tas paċċimmigs un gohdigs un turflaht flaiks un smuks saldats winnai gauschi patikka. Winna to usnehma favā firsniā. Nabbadsitei jau nebij ne jausmas, fa Mahrzam jau bruhē effoħt. Kad beidsoħt no nejaušchi. Mahrz kahdureis par sawu bruhē stahstija, tad Annette gauschi raudaja, issamissejahs, apġiħba un wiffu dsiħwibas zerribus pametta.

Arri Mahrz, lai gan wainigs nemas nebij, to-mehr gauschi nelaimigs bija, fa lai gan negriboħt Annettes laimi bij isħrojjis un winnas dsiħwibas zettu apehnojis.

Bet ko darriht? Kas notizzis, tas tal' wairs newarr attift. Bits nekas neatikka, fa schiħiħanahs. Bet papreeħsch Annette Mahrzam luħDSA, lai weħl reis, winna apmeklejoh, pirms Berlīn atstahschoħt un us dsimteni pahreeschoħt.

Mahrz to apfoħlijahs un tā winni schibrähhs.

Pawaffara bij klaht un libħiż ar pawaffaru arri deenesta-atlaħħanas deena tuwojahs. Jau Mahrz garrā redseja dsimteni ar mahti, ar Stihni, ar draugu, to skohlmeistari. Mahrz nemas weħrā nelikka, fa Stihnes teħws laikam arween winnam prettigħs bija un la warribuħt nekad Stihni par feeu nedabbuħschoħt. „Kad tik ween aktal mahjas buħfchu! Gan tad wiċċi labbi iħdohsees!“ tā preezigs issauzahs.

Bet kad jau tā falkoħt us zerribus kalnu stahweja, tad pepefchi brefmigs sibbins winna trahpija un winna dsiħwibas laiwi neschelħi gabbalu gabbalos sadragħa.

Kaserne iszehħabs lippiga azzu feħrga un arri Mahrzam peckibrähhs. Azzis palikka farħanas un us-pampa. Mahrzi ar waixaf beedreem ajswedda us lasari. Gan daħla publējahs. Gan arri nabbaga Mahrz dauds ġahpes un mohħas zeeta. Galwa un azzis tik leeliski fahpeja, fa Mahrz ne deen' ne

nakt' newarreja għalleħt un għandrihs traks palikka. Bet Mahrzis wiffas schahs mohħas iżżeeta fā wiħrs. Arri kad dakteri ar nascheem, schkeħrehm un leeħem pee wiċċa azzim darbojahs, arri tad Mahrzis ne wahrdu nefazzija un wiffu zeeta ar lauwas speħku un ar jehra firdi, tā fa paċċi dakteri briħnijahs un Mahrzi zitterem wahjinee ċeem par preċċiċċi hemi zebha.

Un tomeħr deem scheħi tas neko nelihdseja. Mahrza azzis turpretti deenu no deenas palikka fliskatas. Beedri weens peħz oħra atweflojahs. Beidsoħt Mahrz għandrihs weens pats atraddahs lasari.

Winsch tomeħr arween bij zerribus pilns un ne-kad nedohmaja, fa azzu gaixchumiax fħinna suddišchoħt.

Tā pagħajha neddelas un meħueħchi, kas wahji-nekkam iſlakkahs fā għad. Beidsoħt azzis luħsa, bet ne tā fā pee mirħanhas. Beesha tumiġba winna apkampa.

Mahrz briħnijahs, fa neko newarroħt redseħt un fazzija; „Daktera kung, kas tas ir? Sahpes mafakas palikkusħas, bet redseħt neko newarru.“

„Sahpes driħs pawissam mitteħsees“ — tā dakteris — „bet tadeħt tomeħr effat un palikfeet aħla.“

„Aħla?!!“ — tā Mahrz issauzahs un ar Johni isleħha is-għall.

„Ja, tas gan deemscheħl iż-żuhsu liktens!“ tā luħdżeetig dakteris fazzija.

„Aħla?!!“ — tā Mahrz breħza un pliks istabā apkäħt skreedams dakteri għandrihs pee semmex għaż-za.

Mahrz brefmigs bij ußflattams, matti pajebħlaħs stahwi, wifxi loħżekk triħeja un drebbeja. Tā winsch itt fā luħgħams farwas roħħas peħz dakteri isssteepa.

„Aħla?!! U s muħs ħig ġeem laikem aħla?!!“ Pee fċheem wahrdeem aufsti fweedri nabbagħam pil-leja no peires. „Ne! tas newarr bukt' tik bresmigi ar manni nedarriseet! Es weħl oħtr' tik ilgu laiku tè għibbu palik' es weħl 10 reis leelakas mohħas għibbu iżżeest. Bet apsħeħlojatees par mannim un darrat manni aktal redsigu. Kad tik ar weenu ażżejj war-refsu redseħt, tad jau pilna meerā buħfchu!

Kad tik ween druskin warreħschu redseħt, tā fa deenu no naħħas mħażlu fekk, tad jau pateikdams roħħas un kahjas Jums butħoħschu!“

„Tie muħs gudriba pagallam!“ tā dakteris.

„Wai tā?“ — tā Mahrz breħza un winna waixiż palikka farħans aix-leeħam duqmam. „Kad ta-irr żuhsu skuntee? kam mannim to tuħlit ne-effat fazzjixi? Kam manni tè effat atwedduschi un manni 10 neddelas no weetas mohżijschi? Wai tadeħt, fa peħdeja gaixmas d'sirkstelite mannim lai suħo? Wai tadeħt, fa lai paleeku aħla? Bet es għibbu farwas ażżejjis aktal atpakkat dabbuħt. Ja ne, ja mannim nepaliħdseet, tad żuhs fadaus isħiħu un

nolectafchu!" Pee scheem wahrdeem winsch lehra pehz dakter.

"Effat tak prahrtig, draugs!" tà dakteris fazija.

"Prahrtig?" tà Mahrzis bkhwa — "Kas man-nim fait prahrt! Es negribbu prahrtig buht, es gribbu gaismu. Dohdat mannim gaismu. Es ne-gribbu alls buht. Es atkal gribbu redseht!"

Pee scheem wahrdeem Mahrz ar pirksteem raktaja eefsch sawahm nomirruschahm azzim, tà fa assins istezeja un winnaam waigu un rohkas aptraipija. Dakteri un zittus flattitajus to redsoht schausmas pahrechma. Wissi brihnijahs, fa Mahrz peepesch gluschi zittads bij palizzis. Tas zitkabrt kluftais, rahmais, pasemmigais un paklaufgais jaunellis nemas wairs nebij pasifikams. Mahrz redseja, fa winnaa dsihwoschanas laiva bij sadraggata. Winsch wairs no nela nebihjahs un us neko nezzerreja. Winnaa firds dumpojahs. Winsch eefahka wissi pafauli apfuhdseht, fa ta winnaa weenumehr waijajusi un ar kabjahm minnusi un mohajusu un nu winnaam arri to pehdejo mantu panehmu. Winsch eefahka pafauli un feni paschu ar sveheteem labsteem un nodeewaschanahm apkraut. Tà winsch lihdsinajahs ahprahrtigom zilwekam, kas ifkatru un arri feni paschu breefmihi apdraudeja. Kohpeji winnaa ar warru eelika gulta un kreetni apwakteja.

No scha laika Mahrz wairs netrakkoja. Winsch ne wahrdu nerunnaja un arri nemas neatbildeja, kad ar winna runnaja un weenumehr ar sawahm tukschahm azzim us weenu weetu flattija. Tomehr to no winna pagehreja to lai gan ar skarbu waigu darrija.

Pebz kabdahm deenahm winna eewedda zittä istabä, lai te no sawas gruhtas wahjibas atspirdsinatohs un atkal pee spehka tiktu. Te ifdeenas drusku wihsa un spehzigu ehdeenu dabbuja. Winsch ehda, dsehra un gusleja bes prettirunnaschanas. Winna gars wehl nebij gluschi salauks. Winsch wehl us weenu leetu gaidija un ar, scho leetu winna gars bes mitte-schanahs puhlejahs. Jau agrak, kamehr wehl wahjich vija, sawejeem par feni bij finnu laidis. Bet torelf schi finna wehl bija zerribas pilna biju. Bet nu ohtikahrt winnaem bij finnu dewis, fa alls effohrt un fa nejin-noht, kas ar winna buh schoht. Tà winsch bij lizzis rafshütt un nu ifdeenas slohimeistara atbildefchanu gaidija.

Beidsoht kohpejs fazija:

"Grahmata preefch Jums atnahkusi."

"Kur irr ta grahmata? Dohdat mannim to grahmata!" tà Mahrz issauzahs un winna bahli waigu palifka farkani.

"Te irr ta grahmata!"

Mahrz panehma to grahmata ar trihzedamahm rohkahm un to ahtri eebahsa keschä.

"Nu, wai tad negribbat finnaht, kas grahmata rafshüts?"

"Es pebzal' lassifchu."

"Juhs paschi lassifeet?" tà kohpejs brihnidamees praffija.

"Ak ja! es jau wairs newarru lassift. Wai Juhs buhfeet tif labprahrtig un mannim preefchä lassifeet?"

"Labprahrt." Un nu winsch lassija tà:

Mans nabbags nelaimigs dehls!

Lai gan ne-essi mans meesigs behrns, tad to-meir mannae firdi essi fa ihstais behrns un firds mannim iuhst, kad apdohmaju, kahds krusks til pee-pefchi terim uskrittis wirsü. Tu ar Dahwidu brehksi: "Manna dwehsele irr behdu pilna un manna dsihwiba irr klahrt pee elles tekfusi. Tu essi manni d'stakla bedre lizzis, tumfiba un d'staklumöss. Tawa bahrsiba manni speesch, tu apbehdinti manni ar wisseem taweem pluhdeem. Es esmu ap-flehgts un newarru istikt ahrä." — Un tu war-buht ar Ijabu raudi: "Lai ta deena pasuhy, kurrä esmu d'simmis, ir ta nakta, kurrä tiffa fazzichts: Weens puvis irr peedsimmis. Kapebz manni no mahtes mee Fahm essi isweddis? Ak buhstu es no-mirris! Un neweena ays manni nebuhtu redsejusi!"

Bet, firdsmihkais dehls, es tevi luhsdu, nedarri wis ta un neaparehkojees wis tif leeliski prett sawu radditaju. Tas nau nekahds nopolns, Deewam par draugu buht, kamehr labbi klahjahs. Kas nikna laika no Deewa neutraujahs, tas irr tas ihstais Deewa behrns. Gan Deews tevi stipri peemekle-jis, gan arri nesinnu, wai to essi pelnijis, jo pee besdeewigem nekad ne-essi peeterrejis. Bet ne-aif-miristi, firds mihihais dehls, fa Deews tomehr irr un paleek tas wissugudrais un wissuschehligais Deews un fa wiss, fa winsch darra, heidscht tomehr mums par labbu nahk, lai gan tuhlit to newarram saprast un apkert. Jo neweens winna prahtu nau isdibbinajis un winna zelli nau muhsu zelli. Gan winsch tevrim azzu gaischumiau panehmis, bet dwehseles gaischums tak tevrim palizzis. Un kad tif ween firdi gaischums irr, tad sawu zelli gan atraddisi, kaut arri ahrä tumfiba irr.

Tapebz nebehdaees wis, kas nu ar tevrim buh-schoht. Tevrim jau wehl mahte un draugs, kas tevi ne masak' mihih ne fa agrak', bet wairak', kas ar ilgoschanu us tevi gaida un kas tevi lab-prahrt gribb kohpt un sawu pehdigo kummosu ar tevrim daliht.

Arri Stihne irr gauschi noslummiti, fa tevrim tahda nelaimi usbrukku. Winna tehwan nikni pahrmettu, fa winsch pee tawas nelaimes wainigs, dehls ta fa tevi speedis, par saldatu palikt un fa winna tadeht tevi par wihsu nu wairs newarr däb-buht. Jo Stihne saproht, fa nu no Jums abbeem nekad pahris newarr tikt. Jo fo lai winna darra ar alki wihsu? Tadeht Stihne no tehwa lissufees pahrrunnatees, to Geschla nemt un ap Milkeem buhs kahsas.

"Effat tik labbi, laffat to wehl reis!" tà Mahrz
luhdja ar trihzedamu balsi.

"Tadeht Stihne no tehwa likkufees, pahruunates, to Zefchka nemt un ap Millefeem buhs kahsas," tà kohpejs ohtrkahrt laffija.

"Un ap Millefeem buhs kahsas," tà nabags alklas fazija ar kluissu balsi un ar nokahrtu galwu.

Kohpejs tahlak' laffija:

"Nedohma mis, ka Stihnei tik weegli nahzees, tehram pahlausht. Bet kas zits winnai atlifka? Prett d'selloni spahrdiht itt neko nelihds. Arri tew, janefs ko Deewis ukrahvis. Dohd' mums drifsianu, kad tiksi atlaist un kad sché atnahksi. Tawa wezza mahte ar leelu gaidishanu us tewi gaida un tewi sveizina sumkahrtig. Arri Stihne tewi sveizina un ihpaschi luhdjai tu us winnai nepaliku tauns. Winna tewi gauschi noschelio un tewi nefad neajmirfis.

Es luhdju Deewu, ka lai tewim palihds schinni gruhtu pahrbandishanas laikà un paleeku ar sifnigu mihlestib.

Taws draugs un tehws, tas skohlmeistars
Zakarijas Budniks.

Grahmatas gallu Mahrz nemas nedisirdeja. Sirds fawilkabs. Nu arri pehdiga zerriba issudda. Gan tuhksfeschreis fewim bija fazijis, ka libds ar azzim arri bruhti effoht pasaudejis. Un tomehr, kad skohlmeistara grahmata Stihnes ne-ustizzibu apstiprinaja, tad sirds jutta tà kah jaunu duhreenu. Klusshatinam tak sawà sirdi to zerribu bija kohpis, ka Stihne ir taggad no winna neatstahschotees. Winsch scho zerribu tà falkoht ar sawahm sirdsaffinim bij barrojis un schi zerriba ween winnai pee spehka bij usturrejis. Pieksch pasaules Stihne gan prahktigi bij darriusi, neweens winnai nedrihsteja funniht, pats skohlmeistars to nebij darrijis. Gan arri Mahrz few pascham fazija: "ko Stihne lai darra ar aktu wihru!" Winsch jau arri newarreja leegtees, ka seewa nemas newarroht usturrecht. Bet ko wissa schi atshschana winnam palihdsjea? Winna sirds tak bij skahuma un ruhktuma pilna par to, ka Stihni tik ahtri no winna atstahjusees un to Zefchka, nehmusi, to Zefchka, scho reebigu un nepatihsamu puiku.

Tumsiba, laiziga tik pat kah garriga tumsiba Mahrzi apkampa. Winsch ilgal' wairs negribbeja d'shwoht un few pascham dohmaja gallu darriht. Winsch labprahrt ar pistoli buhtu noschahwees. Bet kur pistoli dabbuh? Mahrz tadeht gribbeja, pakahrties. Un winnam arri buhtu isdeweess, ja paschulaik' kohpejs istabà nebuhtu cenahzis.

Taggad winnai stipri apvaldeja un nedewa ne nasi ne gaffeli. Par to winsch pasifka gluschi traks, kohda un spehra kah mescha svehrs un galwu pee seenas daisija. Jau dakteri us to dohmaja, winnai eelst tanni mahja kur ahrprahktigi zilweki teek glabbati.

Ap scho laiku jaunekle peeteizahs pee dakteria un

luhdja, lai winnai laischoht pee akla saldata. Ta patti jau wai diwdesmit reis to paschu luhgshchanu bij luhgusi. Bet dakteri bij leeguschi, tadeht ka ta azzu fehrga gauschi lippiga bija. Nu dakteris arri labprahrt negribbeja kaut deht ta, ka Mahrz tahds traks un nikus bija. Beidsoht tak pakahwa us meitiras sifnigo luhgshchanu. Ta jaunekle bij Annette.

"Gita nu eelfchà!" tà kohpejs fazija — "tè tahs durwis. Es sché uspaffeschu. Ja traks pa-leek, tad aixinajat manni. Es tuhlt buhshchu klah."

Annette klusshatinam durwis atwehra un eegahja istabà. Schauschalas winnai pahnehma, jaunekla bahlu waigu redsoht. Tahs fillas azzu swaigsnes, kas tik jauki mirdseja, tahs bij isdissifschas. Matti bij garri, bahrda purraina, meesa nodillusi kah liklam. Ta winsch fehdeja ar nokahrtu galwu un nelustaja.

Annettes sirds luhsa aif behdahm. Winna schauksteja.

"Kas tur irr?"

"Ak Mahrzi, mihtais Mahrzi!" tà Annette raudadama fazija.

Mahrz winnai gan tuhlt pee balsi pasinna, bet skarbi atbildeja:

"Ko gribbat?"

Annette tuvak' peegahja klah, panehma winna rohku un fazija: "Es Juhs gandrihs nemas nebuhtu pasinnsi. Agrak Juhs tahds mihtsch un laipnigs bijaht — —"

Taisniba gan. Agrak tahds multis biju, kas no katra behrna liffa mohzitees. Tapehz winni manni arri tik jauki fataisjuschi, ka mannim itt nekas nau atlizzis. Un tad wehl wiani brihnahs, ka us wissu to wehl nesafku "paldeews!"

"Es gan sinnu, zif nelaimigs Juhs effat un tapehz esmu atnahkuji, Juhs eepreezinaht."

"Mannim tik weena leeta ween warr palihdsjeht?"

"Un kahda ta irr?"

Mahrz sagrahba Annettes rohku un fazija: "Wai Jums nau weens nasis?"

"Deewa deht, ko ar nasi gribbat dorriht?"

"Es fewim to sirdi gribbu eegrubis," — tà winsch blahwa es negribbu wairs d'shwoht. Mirt gribbu, mirt!"

Mihtais Mahrzi, tas gan sinnams irr leela ne laime kad zilwekam azzu gaishums truhbst. Bet wai tad tadeht Jums schinni d'shwbà itt nekahda preeka nau?"

Winsch neko neatbildeja.

"Wai tad Juhs sawu bruhti nemas nepeeminnat. Wai Stihni pawissam effat aijmirfuschi?"

(Us preeksu beigums.)

Taure un Swilpis.

Taure. Deewis palihds, Swilpi! Labbu laimi, preeku un wesselibu us jauno gaddu.

Swilpis. Paldees, paldees! wehleju Lewim arr to paschu. Ka jaunu gaddu usnehami?

T. Tu jau finni, là mehs jaunu gaddu us-nemnam; biju bañizā, pebz tam nodsihwoju pee sawejeem mahjās. Bet muhsu nahburdseenes, Rippu Madschha un Bungu Katscha, tahs gahja jauna gadda wakkā arri us maskaradi.

S. Dsihwoju jau labbu laizinu Rihgā, bet ihsti nesinnu, kas ta maskarade irr.

T. Tas irr tas pats, kad muhsu pasihstamee, Iehzis Bursgull, kas pee Koschka funga par fulaini, par ahisi wai par lahzi isgehrbjahs un pee mums fwehtku laikā atnahf isjohkotees.

S. Wai tad tee un tahs, kas us maskaradi eet, arri par ah scheem isgehrbjahs un tad pa pilsfehtu eet? Tas tak buhtu par apfmeeklu, fa us weenreis kahdu simtu ah schu us celahm fahktu lehlaht!

T. Tà naw wis. Preesch maskarades nosalka ihpaschu weetu, wai nu gildes nammā jeb zittur fur; arri par ah schrem un zittem lohpeem ne-isgehrbjahs, bet leck melnu leeku gihmi preesch deggunu un muttes un apwelt fwehtschahdas drehbes fa p. pr. fwehtreisneku, wezzu bruaneneku un dasch daschadas zittas, lai newarr weens ohtru pasih. Sinnams, ah schu un kasu maskarade netruhst, lai gan tà isgehrbuschees nau.

S. To neprohtu. Kad muhsu nahburgi druszin pakemojahs, tad wijs ar gohdu noteek.

T. Maskarade tas gan il reises nenoteek. Wihrs falka us feewas: „Paleez fisnun schowakkar mahjās, man ammata brahli usluhdsa, lai schowakkar apmeklejoh.“ Bet tas ammata brahlis irr kahda labba draudse, ko wairak mihlo neka feewu, ar ko us maskarades warr satiktees.

S. Tu jau teizi, ko winni tà isgehrbjotees, fa newarr pasih.

T. Leesa gan, het tahds kas satiktees gribb, norunna par kahdu ihpaschu sihmi, ko few peeleteek un par ko zitti neka nesinn.

S. Deesgan smalki isdohmahts; nabbaga feewina lai sehd mahjās un kaujahs ar garru laiku.

T. Kas to dohs, brahlift! dascha labba feewina ta garra laika newarr isturreht; winna arri sawadi isgehrbuschees un leeku gihmi us deggunu usslisku arri us maskaradi aiseet, jo winnai arri faws ihpasch mihtakais.

S. Di gwalt! kad nu abbi fateekahs.

T. Lad strihdinsch kahjās un schkirschanahs flahrt. — Tè atkal redsam, fa launums newainigu un weenteesigu spehli, kahda ta wehl muhsu kahrtā, pa wiffam tà famaita, fa gohligam zilwefam tur flahrt buht launs.

S. Kad labbi apdohmajam, tad muhsu dsihwē gandrihs ifdeenas maskarade noteek.

T. Neka, Swilpiht, maskarade til wis wairak fwehtku laikā mannama.

S. Pag, pag, Taurit, gan Tew isstahstischu gallu no galla.

T. Teiz jel.

S. Bik mafsa?

T. Muschu zeppeti ar ohdu peenu.

S. Hahaha! Kur to taggad nemfi? tas arri wehl par mas.

T. Ko tad wehl grippi, Tu zaurais dibbens?

S. Sohli sakka zeppeti un wilka faschoku ar lapsas apkalli, tad buhs wehrtes teikt.

T. Kur to nems; tee wehl jameddi.

S. Nebuhs ilgi jagaida; jakts jau gattawa. Gehgeri jau arri nostahjuschees, tik wehl fahdu dfinneju truhfst.

T. Wai Tew negribbahs par dfinneju buht?

S. Kahjas wairs ne-isturra; bes tam jau zitti muhsu weetā. Wai pasihsti Klappari un Tschuschu?

T. Pasihstu gan; lai tad til johds mescha-lohpineem schehligs, zittad winnus schaus, fa kahjas ween notirrinafees.

S. Dsihwe tahda maskarade noteek il deenas. Dauds tahdu rohdahs, kas fewim palschu gihmi usleef, lai winna ihstu waigu nepasihst. Tà daschu reis ais deewabijiga waiga schelimbä flespjahs, ais newainibas gihmja neschikhstiba, ais pateesibas waiga melli, jo zittadi newarr peekrahpt.

T. Man tè prahtha schaujahs, là zittureis zilwei warrejuschi par fwehreem, par wilkatscheem palikt; lai nu gan meesigi taggad tà nenoteek het tatschu us zittadu wihsi. Par pr. Lapsa celihduse wilka, wills atkal aita, lai wissi dohma, fa newainiga aitina apkahrt staiga.

S. Tè jau wezzu wezza siage pass, kas tà flau: „Nu nahf weens lahzis par wisseem lahtscheem; tas lahzis to wilku, tas wilks to lapsu, ta lapsa to saki plehsch widdū puschu,“ un pebz tam atkal tee uswarreschanas wahrdi, Allás, allás, laideet manni eelschä, lai mehs warram lustigi buht!“ Saff, Laure, wai naw rikti?

T. Us matta. Tahdā wihsé maskarade zauru muhschu redsama.

S. Wai nebuhtu labbi, fa mehs arri masfas jaunu gadda ussliku?

T. Mums ar to naw ko publetees; gan zitti mums leeku gihmi usslis, kahdu preesch mums isdohmajuschi; lai darra tà nu peekrahpts, kad reds Eitaunam arri rags peere.

S. Nu jau walkars mettahs — ar Deewu!

T. Weffels! Us triju-fungu deenu tikkimees.

Afbildedams redakteurs A. Leitan.

No Bensures atwehlechts.

Rihgā, 3. Januar 1869.